

вони мають шанси в боротьбі за лідерство, про параметри, що забезпечують конкурентну перевагу, і показники, удосконаленню яких необхідно приділити увагу, щоб захопити й утримати провідні позиції на ринку товару.

Список літератури: 1. *Вороніна А.В.* Механізм маркетингового ціноутворення: Дис... канд. екон. наук. ; 08.06.01. – К., 2003 // *disser. org. ua*. 2. *Мазур О.Є.* Класифікація факторів ціноутворення і методи їх аналізу // *Регіональна економіка*. – 2010. - №2. – С.55-62. 3. *Негл Т.Т., Холден Р.К.* Стратегія і тактика цінообразовання. – СПб.: Питер, 2001. -544 с. 4. *Падерин И.Д.* Методи цінообразовання на промисловому підприємстві в умовах перехідної економіки / *И.Д. Падерин* // *Економіка промисловості*. - 2005. - №3. – С. 127-135. 5. *Слободянюк Ю.Ю.* Вплив факторів ринкового середовища на ціноутворення товару // *www. rusnauka. com*. 6. *Фатхутдинов Р.А.* Стратегический маркетинг. – М.: Интел-Синтез, 2000. – 640 с. 7. *Чорна Л.О.* Теоретичні основи розробки стратегії ціноутворення підприємств // *Фондовый рынок*. – 2006. – С. 30-36.

Надійшла до редколегії 18.01.2013

УДК 658

Вдосконалення політики ціноутворення в сучасних умовах господарювання /М.М.Педенко// Вісник НТУ „ХПІ”. Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Х.: НТУ „ХПІ”. - 2013. - № 20 (993) - С. 121-126. Бібліогр.: 7 назв. Рассмотрен метод ценообразования, который в современных условиях ориентирован на потребителя.

Ключевые слова: цена, ценообразующие факторы, ценностное ценообразование, функция желательности, уровень конкурентоспособности товара.

The method of pricing, which in modern terms is oriented to the user, is considered.

Key words: price, ценообразующие factors, valued pricing, function of desirability, level of competitiveness of commodity.

УДК 656.2.001.47

Н.В. ГРИЦЕНКО, канд.економ.наук, доц., Української державної академії залізничного транспорту, Харків

ЯКОСТІ СУЧАСНОГО КЕРІВНИКА ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ В УМОВАХ ЙОГО РЕФОРМУВАННЯ

У даній статті розглядається питання щодо управління залізничним транспортом в умовах корінних змін при реформуванні залізничної галузі України. Запропоновано та представлено сукупність блоків професійно-важливих якостей сучасного керівника залізничного транспорту України.

Ключові слова: управління залізничним транспортом, реформування галузі, керівник, професійні якості працівника.

© Н.В. Гриценко, 2013

Вступ. Особливості управління в умовах реформування залізничної галузі України сьогодні займають вагоме місце у подальшому її розвитку. Зміна форми власності залізничної галузі вимагає також негайних змін в підходах управління [1]. На кожній стадії діяльності сучасних організацій здійснюється раціональне управління. Будь те у виробництві, в службових справах, в торгівлі, в уряді або в освітніх інститутах - в кожній організації вельми потрібні компетентні керівники, і часто їх наявність є найбільш важливим ключем до успіху. Залізничний транспорт не є винятком.

Постановка проблеми. Досвід функціонування економіки переконливо підтверджує, що реалізація задач, що стоять перед нею, у величезній мірі залежить від компетентності керівників і фахівців апарату управління. Сучасний розвиток залізничного транспорту вимагає його ефективного управління. Відомо, що як правило, прибутковими або не рентабельними підприємства стають в залежність від здібностей керівництва. Можна привести немало прикладів, коли з приходом підготовленого, компетентного керівника збиткове підприємство за короткий час перетворюється в прибуткове. Тому питання яке розглядається у даному дослідженні є важливим та своєчасним для розвитку залізничного транспорту України.

Методологія. Теоретичну та методологічну основу даного дослідження склали труди таких відомих вчених як: Аксененко Н.С. [2], Гусарова, Є.В. [3], Ладанов Л.Д. [4], Ослунд А.В. [5, 6], Петренко В.П. [7], Крутин А.Б. [8], Ейтутіс Г.Д. [9] та багато інших науковців. Однак рішення даного завдання на практиці не зовсім реалізовано, запропоновані заходи реформування та наукові досягнення щодо підвищення ефективності управління залізничним транспортом не є досконалими. Виходячи з актуальності, ступеню наукової розробки і необхідності вирішення вказаних завдань, **метою** даного дослідження є теоретичне підхід до удосконалення управління залізничної галузі України.

Виклад основного матеріалу дослідження. На сьогодні в Україні виробничі досягнення практично не залежать ні від галузі, ні від розміру підприємства - вирішальна роль належить керівництву, а точніше керівнику його здібностям і волі. Цю точку зору підтверджує дослідження представника фонду Карнегі професора А. Ослунда. На його думку всі керівники, директори, менеджери поділяються на три групи: перша - це керівники, які розуміють, що саме треба змінити, і чітко діють в цьому напрямі; до другої - належать досить здатні люди, не бажаючи нічого міняти; третя група - зовсім вже безпорадні керівники.

На жаль, враховуючи менталітет країни, більшість українських керівників корумповані і некомпетентні та працюють не за призначням.

Виходячи з такого укладення, кризовий стан взагалі економіки України та залізничного транспорту, можна багато в чому пояснити низьким рівнем професіоналізму в управлінні. Втрата професіоналізму викликана тим, що при адміністративно-командній системі управління на залізничному транспорті більшість керівників мають технократичне мислення, функціонує система підготовки керівника – конформіста з недостатнім рівнем знань, ділових і професійних якостей, безініціативністю і готовністю виконати будь-яку команду, що отримується зверху. При підборі керівників, на залізничному транспорті, з числа фахівців, перевага віддавалася людям, що володіють такими особливостями характеру як жорсткість, вимогливість до підлеглих і беззаперечно слухняність вищестоящим, а глибокої професійної компетентності, в тому числі компетентності в спілкуванні, не надавалося серйозного значення.

Виходячи з вище викладеного, осмисленням тих радикальних змін, які на сучасному етапі все виразніше проявляються на залізничному транспорті, його економічному стані і технічному виробництві, мається на увазі зміна форми власності, примушують по-новому поглянути і на функції управління в сучасній організації, на роль, місце, а головне, професійні характеристики керівника, необхідні і достатні для успішного управління реформованою залізничною галуззю України.

Сьогодні, враховуючи зміни в галузі, формується соціальне замовлення на принципово новий тип керівника позитивної соціальної спрямованості. Але така переорієнтація корпусу керівників надзвичайно складний і об'ємний процес:

- по-перше, навіть люди середніх років не можуть швидко звільнитися від старих стереотипів розподільної економіки і тоталітарного образу дій;
- по-друге, молоді керівники не мають не тільки професійного, але і необхідного соціального досвіду для роботи залізничного підприємства в ринковій економіці.

Таким чином, в Україні має місце очевидна соціальна суперечність між об'єктивними вимогами до компетентності працівників управління і реальними виявами сутнісних управлінських якостей керівників. Ефективність управлінської діяльності керівника залізничного транспорту знаходиться в прямій залежності від його компетентності.

Традиційно, компетентність це наявність знань і досвіду в певній галузі. На нашій думку, компетентність керівника залізничної галузі, це інтегральна характеристика особистості, що включає певний рівень інформованості, обізнаності, знань, досвіду, певний рівень підготовленості і навички, а також поєднання значущих якостей і здібностей, необхідних для успішних

своєчасних дій, з урахуванням особливостей функціонування залізничного транспорту.

Таким чином, компетентність є об'єктом професійного розвитку і формою реалізації творчого потенціалу людини в професійній праці. Вона служить особистісною основою, необхідною у специфічній діяльності залізничної галузі.

Формування компетентності особистості передбачає не оволодіння якої-небудь однієї її складової як найкраща, а з адекватним залученням до всього їх спектра.

Необхідною умовою компетентності керівника залізничного транспорту у сучасних умовах, є наявність у нього організаторських здібностей. Управлінські знання керівник отримує в процесі навчання в системі вищої освіти, а також шляхом самоосвіти: вивчення спеціальної літератури, передового досвіду і т.д. Управлінські уміння являють собою застосування знань на практиці. Уміння керівника є відносно стійкими характеристиками його особистості і залежать як від об'єктивної структури діяльності, так і від його загальних здібностей (уміння слухати, провести наради і т.д.).

Управлінські навички залежать в основному від стажу роботи керівника і являють собою вироблення певних управлінських стереотипів професійної поведінки, наприклад, навички встановлення ділових контактів, телефонних розмов і т.д.

Керівнику обов'язково повинна бувальщина властива соціально-психологічна компетентність, тобто здатність, взаємодіяти з іншими людьми в системі меж особистих відносин, вміння орієнтуватися у соціальних ситуаціях, визначати особисті особливості і емоційні стани інших людей, вибирати адекватні засоби взаємодії з ними здібність до соціальної рефлексії (поставити себе на місце іншого), здатність конструктивно вийти з меж особистих конфліктів.

Отже, сучасний, компетентний керівник залізничного транспорту повинен володіти певними базовими професійно-важливих якостями. Виходячи з теоретичного обґрунтування, базова модель компетентності сучасного керівника залізничного транспорту може бути представлена сукупністю наступних двох блоків професійно-важливих якостей, наданих схематично на рисунку 1.

Рис. 1 - Базова модель компетентності сучасного керівника залізничного транспорту

Висновок. Отже маємо чітку низку властивостей сучасного керівника залізничного транспорту, враховуючи істотні зміни, які відбуваються в галузі останнім часом. Дані якості характеризуються наступним чином.

Професіонально-ділові якості керівника залізничного транспорту: професіоналізм - прагнення до професійного зростання і самоудосконалення, здатність генерувати корисні ідеї; самостійність – при необхідності швидко реагувати та приймати рішення; діловитість - ініціативність, заповзятливість; авторитетність - уміння взаємодіяти з людьми; уміння прогнозувати – прораховувати очікувані результати, здібність до інтелектуальної праці; інноваційність - здатність ухвалювати обґрунтовані і реальні управлінські рішення та нести за них відповідальність, здібність до ризику в розумних межах.

Адміністративно-організаторські якості керівника залізничного транспорту: організованість - вміння організувати свою роботу та роботу співробітників, уміння координувати роботу по цілях, задачах і термінах її виконання; планування дій - навички контролю підлеглих, навички мотивації до спільної діяльності; координування - навички послідовності в діях, оперативність, обов'язковість, вміння досягати поставленої мети, вміння підбирати команду; контроль підлеглих - вміння провести ділові наради,

бесіди і переговори; мотивованість – вміння зацікавити працівників; оперативність – швидкість у прийнятті рішень; делегування повноважень – при необхідності здатність делегувати повноваження; різностороння компетентність - правова психолого-педагогічна, точність в роботі, дисциплінованість, вимогливість до себе і співробітників.

Враховуючи всі вище перелічені якості, керівник залізничного транспорту повинен бути розвинений з усіх сторін, а найкращим було б обирати та готувати керівників з фахівців що проробили у галузі деякий час та накопичили досвід.

Список літератури: 1. Законопроект № 9337 від 24.10.2011 «Про особливості створення державного акціонерного товариства залізничного транспорту загального користування» Офіц. Вісник України. № 4. – 2011. – 160 с. 2. *Аксененко Н.Е.* Железнодорожный транспорт в 2000 году: стратегия, задачи, перспективы // Железнодорожный транспорт. - 2000. - №2. - С. 2-8. 3. *Гусарова, Е.В.* Экономика и управление на железнодорожном транспорте : учеб. пособие / *Е.В. Гусарова, В.В. Комарова.* – Хабаровск : Изд-во ДВГУПС, 2008. – 109 с. 4. *Ладанов Л.Д.* Практический менеджмент. Под ред. Серлюка П. М. М: Коммер.-произ. фирма Ника, 1992 – 356 с. 5. *Ослунд А.* Россия после кризиса / сборник статей. Юнайтед Пресс. 2011. с.394. 6. *Ослунд А.В.* Очерки о мировой экономике. Выдающиеся экономисты мира в Московском Центре Карнеги // Ослунд А., Малева Т. / сб. науч. тр. М.: Гендальф, 2002. - 306 с. 7. *Петренко В.П.* Тактика osobitoj роботи менеджера /Петренко В.П., Данилюк М.О., Понадюк А.А./ учебн., Івано-Франк, 1996. – 186 с.8. *Крутин А.Б.* Механизм управления предприятием в условиях свободной экономики./ А.Б. Крутин, О.Г. Маркушевич // учеб. для вузов. М. – 1992. – 355 с. 9. *Ейтутіс Г.Д.* Механізм управління підприємствами залізничного транспорту України з урахуванням регіональних умов // Залізничний транспорт України, 2006, №3, С. 18-21.

Надійшла до редколегії 21.01.2013

УДК 656.2.001.47

Якості сучасного керівника залізничного транспорту в умовах його реформування /Н.В. Гриценко// Вісник НТУ „ХПІ”. Серія: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Х.: НТУ „ХПІ”. - 2013. - № 20 (993) - С. 126-131. Бібліогр.: 9 назв.

В данной статье рассматривается вопрос относительно управления железнодорожным транспортом в условиях коренных изменений при реформировании железнодорожной отрасли Украины. Предложен и представлено совокупность блоков профессионально-важных качеств современного руководителя железнодорожного транспорта Украины.

Ключевые слова: управление железнодорожным транспортом, реформирование отрасли, руководитель, профессиональные качества работника.

This article discusses the management rail under radical changes in reforming the railway sector in Ukraine. A set of blocks and presented professionally-important qualities of a modern leader of Railway Transport of Ukraine.

Keywords: railway transport reform, manager, professional quality employee.